T.C.
UYUŞMAZLIK MAHKEMESİ

ESAS NO : 2024/619
KARAR NO : 2025/91
KARAR TR : 03/02/2025

ÖZET:Karayolunda meydana gelen trafik kazasında uğranılan zararın tazmini istemiyle açılan davanın, 2918 sayılı Karayolları Trafik Kanunu'nun 110. maddesi kapsamında ADLİ YARGI YERİNDE görülmesi gerektiği hk.

K A R A R

Davacı : P. A.
Vekili : Av. A. K.
Davalı : İstanbul Büyükşehir Belediye Başkanlığı

I. DAVA KONUSU OLAY

1.Davacı vekili, davalı idarenin sorumluluğu altında bulunan E-5 (D-100) kara yolundaki Bostancı Köprüsünde, müvekkilin sevk ve idaresindeki plakalı aracın üzerine 16/09/2023 tarihinde Köprüden beton bloklar düşmesi sebebiyle, oluşan değer kaybı bedeli olarak şimdilik 5.000 TL maddi tazminatın olay tarihinden itibaren işleyecek yasal faizi ile birlikte davalı idareden tahsili istemiyle idari yargı yerinde dava açmıştır.

II. UYUŞMAZLIĞA İLİŞKİN BAŞVURU SÜRECİ

A. İdari Yargıda

2. **İstanbul 3. İdare Mahkemesi 18/12/2023 tarih ve E.2023/2657, K.2024/2823 sayılı kararı** ile, uyuşmazlıkta adli yargı yerinin görevli olduğu gerekçesiyle, davanın 2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Kanunu'nun 15/1-a. maddesi hükmü uyarınca görev yönünden reddine karar vermiş, bu karar kesinleşmiştir. Kararın ilgili kısmı şöyledir:

> *"...Bu durumda, 2918 sayılı Yasanın 19.01.2011 tarihinde yürürlüğe giren 110. maddesi ile Anayasa Mahkemesi'nin işaret edilen kararı gözetildiğinde, bahsi geçen Kanun maddesinin karayollarında, can ve mal güvenliği yönünden trafik düzeninin sağlanarak trafik güvenliğini ilgilendiren tüm konularda alınacak önlemleri kapsadığı ve Kanunun, trafikle ilgili kuralları, şartları, hak ve yükümlülükleri, bunların uygulanmasını ve denetlenmesini, ilgili kuruluşları ve bunların görev yetki ve sorumlulukları ile çalışma usullerini kapsadığı, dolayısıyla oluşan kaza nedeniyle açılacak sorumluluk davalarının görüm ve çözümünde adli yargının görevli olduğu; bu haliyle park halinde iken yolun sağında bulunan duvarın araç üzerine devrilmesi neticesinde meydana gelen zararın tazmini istemiyle açılan bu davanın da adli yargı yerinde çözümlenmesi gerektiği sonucuna varılmış olup, bu durumda davanın, 2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Kanunu'nun 15/1/a maddesi hükmü uyarınca görev yönünden reddine karar verilmesi gerektiği sonucuna varılmıştır.*
>
> *Nitekim benzer uyuşmazlıkta verilen Uyuşmazlık Mahkemesinin 24/02/2020 tarih ve E:2020/129, K:2020/181 sayılı kararı da bu yöndenir..."*

UYAP Bilişim Sistemindeki bu dokümana http://vatandas.uyap.gov.tr adresinden hgaOwUd - re5ry+0 - 6kawzNu - w95Ixk= ile erişebilirsin

3. Davacı vekili bu kez, aynı istemle adli yargı yerinde dava açmıştır.

B. Adli Yargıda

4. İstanbul Anadolu 7. Asliye Hukuk Mahkemesi 27/02/2024 tarih ve E.2024/122, K.2024/133 sayılı kararı ile, davanın HMK'nın 114/1-b maddesi gereğince yargı yolunun caiz olmaması nedeniyle, HMK'nın 115/2 maddesi gereğince dava şartı yokluğu sebebiyle usulden reddine karar vermiştir. Kararın ilgili kısmı şöyledir:

> *"...Davalı belediyeler birer kamu tüzel kişisidirler. Bu tüzel kişiliğin eylem ve işlemleri kamusal nitelikte olup kamu hizmeti kavramı çerçevesindedir. Talebin ileri sürülüş ve olayın gerçekleşme biçimine göre davanın anılan davalılara yöneltilmesinin sebebi de, davalı idarelerin hizmet kusurudur. 2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Kanunu'nun 2/1-b maddesi gereğince bu tür istemlerin tam yargı davası olarak idari yargı yerinde açılacak davada ileri sürülmesi gerekir.*
>
> *Dosya bir bütün olarak değerlendirildiğinde, uyuşmazlığın çözümünde idari yargı yerinin görevli olduğu benimsenerek yargı yolu bakımından mahkemenin görevsizliği sebebiyle yargı uyuşmazlığından davanın usulden reddine karar vermek gerekmiş olup aşağıdaki şekilde hüküm kurulmuştur (Aynı doğrultuda Yargıtay 4.HD'nin 2015/12910 E.- 2015/13450 K., 2016/4385 E - 2016/6409 K. Sayılı ilamları ve İstanbul BAM 4. Hukuk Dairesi 2022/1815 E.- 2022/2189 K., 2022/1298 E - 2024/621 K. Sayılı ilamı), ... "*

5. Aynı Mahkemece 10/07/2024 tarih itibariyle harçlarla ilgili olarak yeni bir hüküm kurulmuş ve ek kararla tekrar görevsizlik kararı verilmiştir.

6. **İstanbul Anadolu 7. Asliye Hukuk Mahkemesi 10/07/2024 tarih ve E.2024/122, K.2024/133 sayılı ek kararı** ile, mahkemelerinin görevsizliğine ve idari yargı yerinin görevli olduğu gerekçesiyle, 6100 sayılı Kanun'un 114/1-c ve 115 maddeleri uyarınca davanın görev yönünden reddine, talep halinde yargı yerinin belirlenmesi için dosyanın Uyuşmazlık Mahkemesine gönderilmesine karar vermiş ve ek karar kesinleşmiştir. Ek kararın ilgili kısmı şöyledir:

> *"...Dosya bir bütün olarak değerlendirildiğinde, uyuşmazlığın çözümünde idari yargı yerinin görevli olduğu benimsenerek yargı yolu bakımından mahkemenin görevsizliği sebebiyle yargı uyuşmazlığından davanın usulden reddine karar verilmiş olup (Aynı doğrultuda Yargıtay 4.HD'nin 2015/12910 E.- 2015/13450 K., 2016/4385 E - 2016/6409 K. Sayılı ilamları ve İstanbul BAM 4. Hukuk Dairesi 2022/1815 E.- 2022/2189 K., 2022/1298 E - 2024/621 K. Sayılı ilamı) yargı yerinin idari yargı olduğu ve Mahkememizin görevsiz olduğu, İstanbul 3. İdare Mahkemesinin 2023/2657esas ve 2023/2823 karar sayılı dosyasında verilen görevsizlik kararı ile görev uyuşmazlığı çıktığı anlaşılmıştır. Yukarıda yapılan açıklamalar ve tüm dosya kapsamı birlikte değerlendirildiğinde, adli ve idari yargı mercileri arasında olumsuz görev uyuşmazlığı ortaya çıktığı anlaşıldığından ve olumsuz görev uyuşmazlığını çözmekle yetkili yüksek mahkeme Uyuşmazlık Mahkemesi olduğundan, dosyanın Uyuşmazlık Mahkemesince görülmesi gerektiği kanaatine varılmıştır..."*

7. Davacı vekilinin, 2247 sayılı Kanun'un 14. maddesine göre doğduğunu öne sürdüğü olumsuz görev uyuşmazlığının giderilmesi istemiyle başvurması üzerine, İstanbul Anadolu 7. Asliye Hukuk Mahkemesince dava dosyası UYAP sistemi üzerinden Uyuşmazlık Mahkemesine gönderilmiştir.

III. İLGİLİ HUKUK

UYAP Bilişim Sistemindeki bu dokümana http://vatandas.uyap.gov.tr adresinden hgaOwUd - re5ry+0 - 6kawzNu - w95Ixk= ile erişebilirsin

A. Mevzuat

8. 2918 sayılı Karayolları Trafik Kanunu'nun *"Amaç"* başlıklı 1. maddesi şöyledir:

"Bu Kanunun amacı, karayollarında, can ve mal güvenliği yönünden trafik düzenini sağlamak ve trafik güvenliğini ilgilendiren tüm konularda alınacak önlemleri belirlemektir."

9. 2918 sayılı Kanun'un *"Kapsam"* başlıklı 2. maddesi şöyledir:

"Bu Kanun, trafikle ilgili kuralları, şartları, hak ve yükümlülükleri, bunların uygulanmasını ve denetlenmesini, ilgili kuruluşları ve bunların görev, yetki ve sorumluluk, çalışma usulleri ile diğer hükümleri kapsar.

Bu Kanun, karayollarında uygulanır. Ancak aksine bir hüküm yoksa;

a) Karayolu dışındaki alanlardan kamuya açık olanlar ile park, bahçe, park yeri, garaj, yolcu ve eşya terminali, servis ve akaryakıt istasyonlarında karayolu taşıt trafiği için faydalanılan yerler ile,

b) Erişme kontrollü karayolunda ve para ödenerek yararlanılan karayollarının kamuya açık kesimlerinde ve belirli bir karayolunun bağlantısını sağlayan deniz, göl ve akarsular üzerinde kamu hizmeti gören araçların, karayolu araçlarına ayrılan kısımlarında da,

Bu Kanun hükümleri uygulanır."

10. 2918 sayılı Kanun'un "*Tanımlar*" başlıklı 3. maddesinin ilgili kısımları şöyledir:

"Bu Kanunda kullanılan terimlerin tanımları aşağıda gösterilmiştir.

Trafik: Yayaların, hayvanların ve araçların karayolları üzerindeki hal ve hareketleridir.

Karayolu: Trafik için, kamunun yararlanmasına açık olan arazi şeridi, köprüler ve alanlardır.

..."

11. 2918 sayılı Kanun'un *"Belediye trafik birimleri, görev ve yetkileri"* başlıklı 10. maddesi şöyledir:

"(Değişik: 18/1/1985 - KHK 245/3 md.; Aynen kabul: 28/3/1985 - 3176/3 md.)

Bu Kanunla belediyelere verilen görevler il ve ilçe trafik komisyonları ve mahalli trafik birimleri ile işbirliği yapılarak yürütülür.

a) Kuruluş

Her belediye başkanlığı bünyesinde, hizmet kapasitesi gözönünde tutularak İçişleri Bakanlığınca tespit edilecek ölçülere ve genel hükümlere göre, belediye trafik şube müdürlüğü, şefliği veya memurluğu kurulur.

b) Görev ve yetkiler

1. Yapım ve bakımından sorumlu olduğu yolları trafik düzeni ve güvenliğini sağlayacak durumda bulundurmak,

2. Gerekli görülen kavşaklara ve yerlere trafik ışıklı işaretleri, işaret levhaları koymak ve yer işaretlemeleri yapmak,

3. Karayolu yapısında ve üzerinde yapılacak çalışmalarda gerekli tedbirleri almak, aldırmak ve denetlemek,

4. Karayolunda trafik için tehlike teşkil eden engelleri gece veya gündüze göre kolayca görülebilecek şekilde işaretlemek veya ortadan kaldırmak,

5. Yol yapısı veya işaretleme yetersizliği yüzünden trafik kazalarının vukubulduğu yerlerde, yetkililerce teklif edilen tedbirleri almak,

6. Çocuklar için trafik eğitim tesisleri yapmak veya yapılmasını sağlamak,

UYAP Bilişim Sistemindeki bu dokümana http://vatandas.uyap.gov.tr adresinden hgaOwUd - re5ry+0 - 6kawzNu - w95Ixk= ile erişebilirsin

7. Bu Kanun ve bu Kanuna göre çıkarılan yönetmeliklerle verilen diğer görevleri yapmak.

(Ek fıkra: 25/6/1988 - KHK 330/2 md.)"

12. 2918 sayılı Kanun'un *"Karayolu trafik güvenliği"* başlıklı 13. maddesinin birinci fıkrası şöyledir:

"(Değişik birinci fıkra: 25/6/2010-6001/34 md.)Karayolunun yapımı, bakımı, işletilmesi ile görevli ve sorumlu bütün kuruluşlar, karayolu yapısını, trafik güvenliğini sağlayacak durumda bulundurmakla yükümlüdür."

13. 2918 sayılı Kanun'un *"Görevli ve Yetkili Mahkeme"* başlıklı 110. maddesi şöyledir:

"(Değişik: 11/1/2011-6099/14 md.)

İşleteni veya sahibi Devlet ve diğer kamu kuruluşları olan araçların sebebiyet verdiği zararlara ilişkin olanları dahil, bu Kanundan doğan sorumluluk davaları, adli yargıda görülür. Zarar görenin kamu görevlisi olması, bu fıkra hükmünün uygulanmasını önlemez. Hemzemin geçitte meydana gelen tren-trafik kazalarında da bu Kanun hükümleri uygulanır.

Motorlu araç kazalarından dolayı hukuki sorumluluğa ilişkin davalar, sigortacının merkez veya şubesinin veya sigorta sözleşmesini yapan acentenin bulunduğu yer mahkemelerinden birinde açılabileceği gibi kazanın vuku bulduğu yer mahkemesinde de açılabilir"

14. 2918 sayılı Kanun'un geçici 21. maddesi şöyledir:

"(Ek: 11/1/2011-6099/15 md.)

Bu Kanunun 110 uncu maddesinin birinci fıkrasının göreve ilişkin hükmü, yürürlüğe girdiği tarihten önce idari yargıda ve Askeri Yüksek İdare Mahkemesinde açılmış bulunan davalara uygulanmaz"

B. Yargı Kararı

15. Anayasa Mahkemesinin 26/12/2013 tarih ve E.2013/68, K.2013/165 sayılı kararının ilgili kısmı şöyledir:

"…Anayasa Mahkemesinin daha önceki kimi kararlarında da belirtildiği üzere, tarihsel gelişime paralel olarak Anayasa'da adli ve idari yargı ayırımına gidilmemiş ve idari uyuşmazlıkların çözümünde idare ve vergi mahkemeleriyle Danıştay yetkili kılınmıştır. Bu nedenle, genel olarak idare hukuku alanına giren konularda idari yargı, özel hukuk alanına giren konularda adli yargı görevli olacaktır. Bu durumda, idari yargının görev alanına giren bir uyuşmazlığın çözümünde adli yargının görevlendirilmesi konusunda kanun koyucunun mutlak bir takdir yetkisinin bulunduğunu söylemek olanaklı değildir. Ancak, idari yargının denetimine bağlı olması gereken idari bir uyuşmazlığın çözümü, haklı neden ve kamu yararının bulunması halinde kanun koyucu tarafından adli yargıya bırakılabilir. İtiraz konusu kural, trafik kazasında zarar görenin asker kişi ya da memur olmasına, aracın askeri hizmete ilişkin olmasına veya olayın hemzemin geçitte meydana gelmesi durumlarına göre farklı yargı kollarında görülmekte olan 2918 sayılı Kanun'dan kaynaklanan tüm sorumluluk davalarının adli yargıda görüleceğini öngörmektedir. İtiraz konusu düzenlemenin gerekçesinde de ifade edildiği gibi, askeri idari yargı, idari yargı veya adli yargı kolları arasında uygulamada var olan yargı yolu belirsizliği giderilerek söz konusu davalarla ilgili olarak yeknesak bir usul belirlenmektedir. Aynı tür davaların aynı yargı yolunda

UYAP Bilişim Sistemindeki bu dokümana http://vatandas.uyap.gov.tr adresinden hgaOwUd - re5ry+0 - 6kawzNu - w95Ixk= ile erişebilirsin

çözümlenmesi sağlanarak davaların görülmesi ve çözümlenmesinin hızlandırıldığı, bu suretle kısa sürede sonuç alınmasının olanaklı kılındığı ve bunun söz konusu davaların adli yargıda görüleceği yolunda getirilen düzenlemenin kamu yararına yönelik olduğu anlaşılmaktadır. Öte yandan, 2918 sayılı Kanun'da tanımlanan Karayolu şeridi üzerindeki araç trafiğinden kaynaklanan sorumlulukların, özel hukuk alanına girdiği konusunda bir tartışma bulunmamaktadır. İdare tarafından kamu gücünden kaynaklanan bir yetkinin kullanılması söz konusu olmadığı gibi, aynı karayolu üzerinde aynı seyir çizgisinde hareket eden, bu nedenle aynı tür risk üreten araçlar arasında özel-kamu ayırımı yapılmasını gerektiren bir neden de yoktur. Açıklanan nedenlerle, itiraz konusu kural Anayasa'nın 2.,125. ve 155. maddelerine aykırı değildir. İtirazın reddi gerekir…"

IV. İNCELEME VE GEREKÇE

A. İlk İnceleme

16. Uyuşmazlık Mahkemesinin Kenan YAŞAR'ın Başkanlığında, Üyeler Nilgün TAŞ, Doğan AĞIRMAN, Eyüp SARICALAR, Ahmet ARSLAN, Mahmut BALLI ve Bilal ÇALIŞKAN'ın katılımlarıyla yapılan 03/02/2025 tarihli toplantısında; 2247 sayılı Kanun'un 27. maddesi gereğince yapılan incelemeye göre, idari ve adli yargı yerleri arasında anılan Kanun'un 14. maddesinde öngörülen biçimde olumsuz görev uyuşmazlığı doğduğu, idari yargı ve adli yargı dosyalarının UYAP sistemi üzerinden 15. madde kapsamında davacı vekilinin istemi üzerine mahkemece Uyuşmazlık Mahkemesine gönderildiği ve usule ilişkin işlemlerde herhangi bir noksanlık bulunmadığı anlaşıldığından, görev uyuşmazlığının esasının incelenmesine oy birliği ile karar verildi.

B. Esasın İncelenmesi

17. Raportör-Hakim Gülşen AKAR PEHLİVAN'ın davanın çözümünde adli yargının görevli olduğu yolundaki raporu ile dosyadaki belgeler okunduktan, ilgili Başsavcılarca görevlendirilen Yargıtay Cumhuriyet Savcısı Halil İbrahim ÇİFTÇİ'nin davada adli yargının, Danıştay Savcısı Yakup BAL'ın ise davada idari yargının görevli olduğu yolundaki sözlü açıklamaları da dinlendikten sonra, gereği görüşülüp düşünüldü:

18. Dava, E-5 (D-100) kara yolundaki Bostancı Köprüsünde davacının sevk ve idaresinde olan plakalı araca 16/09/2023 tarihinde davalı idarenin sorumluluğunda bulunduğu ileri sürülen Bostancı Köprüsünden beton bloklar düşmesi sebebiyle uğranılan maddi zararının tazmini istemiyle açılmıştır.

19. Anayasa Mahkemesinin yukarıda gerekçesine yer verilen kararı, kanun koyucunun idari yargının görevine giren bir konuyu adli yargının görevine verebileceğine, dolayısıyla 2918 sayılı Kanun'un 110. maddesinin birinci fıkrası ile öngörülen, bu Kanun'dan doğan tüm sorumluluk davalarının adli yargıda görülmesi düzenlemesinin Anayasa'ya aykırı bulunmadığına dair olup, esas itibariyle görev konusunda verilmiş bir karardır ve Anayasa'nın 158. maddesi uyarınca, başta Uyuşmazlık Mahkemesi olmak üzere diğer yargı organları bakımından da uyulması zorunlu bir karar mesabesindedir.

20. 2918 sayılı Kanun'un 19/01/2011 tarihinde yürürlüğe giren 110. maddesi ile Anayasa Mahkemesinin işaret edilen kararı ve tazminat istemine ilişkin davanın maddenin yürürlük tarihinden sonra açıldığı hususu gözetildiğinde, bahsi geçen Kanun maddesinin karayollarında, can ve mal güvenliği yönünden trafik düzeninin sağlanarak trafik güvenliğini

UYAP Bilişim Sistemindeki bu dokümana http://vatandas.uyap.gov.tr adresinden hgaOwUd - re5ry+0 - 6kawzNu - w95Ixk= ile erişebilirsin

ilgilendiren tüm konularda alınacak önlemleri kapsadığı ve Kanun'un, trafikle ilgili kuralları, şartları, hak ve yükümlülükleri, bunların uygulanmasını ve denetlenmesini, ilgili kuruluşları ve bunların görev yetki ve sorumlulukları ile çalışma usullerini kapsadığı, dolayısıyla oluşan kaza nedeniyle açılacak sorumluluk davalarının görüm ve çözümünde adli yargının görevli olduğu, meydana gelen zararın tazmini istemiyle açılan bu davanın da davalı idarenin işleten sıfatıyla hukuki sorumluluğundan ötürü adli yargı yerinde çözümlenmesi gerektiği sonucuna varılmıştır.

21. Yukarıda belirtilen hususlar göz önünde bulundurularak, İstanbul Anadolu 7. Asliye Hukuk Mahkemesinin 27/02/2024 tarih ve E.2024/122, K.2024/133 sayılı kararı ile, aynı nitelikteki 10/07/2024 tarih ve E.20234/122, K.2024/133 sayılı görevsizlik kararlarının kaldırılması gerekmiştir.

V. HÜKÜM

Açıklanan gerekçelerle;

A. Davanın çözümünde ADLİ YARGININ GÖREVLİ OLDUĞUNA,

B. İstanbul Anadolu 7. Asliye Hukuk Mahkemesinin 27/02/2024 tarih ve E.2024/122, K.2024/133 sayılı kararı ile, aynı nitelikteki 10/07/2024 tarih ve E.20234/122, K.2024/133 sayılı ek kararı ile verilen GÖREVSİZLİK KARARLARININ KALDIRILMASINA,

03/02/2025 tarihinde, Üye Ahmet ARSLAN'ın KARŞI OYU ve OY ÇOKLUĞU İLE KESİN OLARAK karar verildi.

Başkan	Üye	Üye	Üye
Rıdvan	Nilgün	Doğan	Eyüp
GÜLEÇ	TAŞ	AĞIRMAN	SARICALAR

Üye	Üye	Üye
Ahmet	Mahmut	Bilal
ARSLAN	BALLI	ÇALIŞKAN

UYAP Bilişim Sistemindeki bu dokümana http://vatandas.uyap.gov.tr adresinden hgaOwUd - re5ry+0 - 6kawzNu - w95Ixk= ile erişebilirsin

KARŞI OY

İdarenin kendi kuruluş Kanunu'nda belirlenen ve 2918 sayılı Kanun'da tekrarlanan görevlerinden, yani; yol yapım, bakım, işletme, trafik güvenliğini sağlama şeklinde yürütülen kamu hizmetlerinden kaynaklanan hukuki sorumluluğunun idare hukuku ilke ve kurallarına göre belirlenmesi; uyuşmazlığın, özel hukuktaki araç işletenin hukuki sorumluluğundan değil, davalı idare tarafından görevlerinin tam ve eksiksiz yerine getirilmediği, dolayısıyla yürütülen hizmetlerin kusurlu işletildiği, meydana gelen zararda hizmet kusuru bulunduğu iddiasından kaynaklanması karşısında uyuşmazlığın çözümünün idari yargının görevinde bulunduğu sonucuna ulaşıldığından, uyuşmazlığın çözümünde adli yargıyı görevli kabul eden çoğunluğun kararına katılmıyorum.

Üye
Ahmet ARSLAN

UYAP Bilişim Sistemindeki bu dokümana http://vatandas.uyap.gov.tr adresinden hgaOwUd - re5ry+0 - 6kawzNu - w95Ixk= ile erişebilirsin